

THORWALDSEN:
UMIRAJOČI LEV
V LUCERNU.

PAR DNI V ŠVICI.

Spisal dr. Vinko Šarabon.

(Konec.)

Hotel sem obiskati Sv. Gotthard. Zato drugi dan na parnik v Brunnen, odtam pa z železnico naprej dol proti jugu. Vozil sem se po Vierwaldstättskem jezeru. Vsak se ga spominja iz šole, podoba zlomljenega križa ima. Imajo ga za najlepšega v Švici, bregovi se izpreminjajo neprestano. Dolgo je skoro štirideset kilometrov, široko pa poprečno samo tri, globoko 214 m. Kakor druga jezera v Švici, je tudi Vierwaldstättsko produkt ledene dobe. Vidiš Rigi, Bürgenstock, Pilatus in druge znane razgledne gore, zadaj pa ostali alpski svet; pod gorami pa slikovite planinske postojanke, Weggis, Vitznau, Buochs, Brunnen, Flüelen. Videl sem tudi Schillerjev kamen, Rütli in Tellovo kapelico. Rekli smo že, da je Schiller že sicer zamotano zgodovino še bolj zamotal in da mu to štejejo zelo v zlo. Saj so Švicarji itak dosti naredili, ni bilo treba še Schillerja, da bi koval njihove čine v nebesa.

Južni del jezera se imenuje Urnersko jezero, ob vzhodnem bregu se vleče divna Axenska cesta, od Brunnena do Flüelena. Enkrat je nad železnico, drugič pod njo, vrstijo se predori in zareze in to na razdaljo skoro treh ur. Od Flüelena naprej polno zgodovinskih krajev, Altdorf itd.; bolj so me zanimali gozdi nad različnimi kraji, v katerih nikdar ne sme zapeti sekira — Bannwälder —; to zato, ker jih imajo za varije pobočij in dolin in krajev v njih.

Kmalu smo pri znanih ovinkih železnice poleg Wassena. Prvič zagledaš cerkvico visoko nad seboj, zaviješ v predor, obrneš se v njem, prideš vun in vidiš cerkvico tik poleg sebe; zopet predor, pogledaš naokoli, cerkvica je globoko pod teboj. Velika družba se je peljala enkrat tam mimo, med turisti preprost kmetič. Zagleda cerkvico nad seboj in vpraša: Was ist das für eine Kirche? Gospod poleg njega pravi: Das ist die Kirche von Wassen. Pridejo poleg cerkve. Und was ist das für eine Kirche? — Die Kirche von Wassen. — Peljejo se naprej, zopet cerkvica. Und sagen Sie mir, mein Herr, was für eine Kirche ist denn das? — Vse se smeja, gospod pa vendar še odgovori: Auch das ist die Kirche von Wassen. Kmet misli, da se delajo norca iz njega, stegne roko in priloži gospodu krepko zaušnico, rekoč: Und das ist die vierte Kirche von Wassen.

Gotthardsko železnico so sezidali v letih 1872 do 1882. Stala je 271 milijonov frankov. Najvišja točka je sredi predora, 1154 m nad morjem. Veže Luzern in Bellinzona oziroma Curih in Milan, Nemčijo in Italijo. Vseh predorov je 80 v dolžini 46 km = 18% vse proge, večjih mostov z lokom nad 10 m je 324. Glavni predor med Göschenen in Airolo je dolg 14.998 m, širok 8 m, visok 6.5 m, dvotiren, ves izzidan, stroški 57 milijonov frankov. Temperatura v notranjosti doseže 21° C. Prevoz traja 14 do 25 minut, od 1000 do